

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ДЕПАРТАМАНУ ЗА АНГЛИСТИКУ

Рецензија књиге:

Душан Стаменковић, *Језик и кретање: когнитивносемантички огледи*

Књига *Језик и кретање: когнитивносемантички огледи* заснована је на ауторовој докторској дисертацији *Глаголи људског кретања у енглеском и српском језику у светлу когнитивне семантике*, одбрањеној 2013. године на Универзитету у Новом Саду, која је за ову прилику приређена и проширена. Рукопис има 336 страна и садржи, поред *Предговора* (6-8) и *Уводних напомена* (8-10), следећа поглавља: 1. *Глаголи кретања и когнитивна семантика* (11-101), 2. *Прототипичност глагола људског кретања* (102-144), 3. *Семантички опис речничког значења глагола људског кретања* (145-198), 4. *Превођење глагола људског кретања са енглеског на српски језик ван контекста* (199-269), 6. *Фиктивно кретање у српском језику* (269-289), 7. *Закључна разматрања* (290-298). Основни текст прате богата *Библиографија*, са изворима (299-322), *Индекс имена* (323-331), резиме на енглеском језику (*Summary*, 332-334) и *Белешка о аутору* (335-336).

У првом поглављу представљен је преглед досадашњих истраживања глагола кретања (потпоглавља: Компоненцијална анализа глагола кретања, Семантичка анализа глагола кретања у енглеском језику, Класификација глагола кретања, Семантичка и деривациона анализа глагола кретања у српском језику, Лексикализација кретања), с тежиштем на теорију прототипова (потпоглавља: Когнитивна лингвистика и категорије, Историјски развој и основне идеје теорије прототипова, Филозофске основе теорије прототипова и когнитивне лингвистике, Остиново „Значење речи”, Неуређени скупови Лотфија Задеха, Боје, народске таксономије и примарне лексеме, Границе речи и њиховог значења, Експериментална истраживања прототипова, Прототипови и/или компонентнијална анализа, Семантика оквира и идеализовани когнитивни модели, Теорија прототипова у домаћој литератури), Глаголи и теорија прототипова, Глаголи кретања и

теорија појмовне метафоре (потпоглавља: О метафори, Теорија појмовне метафоре и аналогича, Врсте појмовне метафоре, Глаголи људског кретања у појмовним метафорама), Глаголи кретања и остале когнитивнолингвистичке теорије, Теорија сликовних схема, Теорије менталних простора, теорија појмовног сажимања и фиктивно кретање, Кретање као семантичко или концептуално поље и идеализовани когнитивни модел кретања).

У другом поглављу, посвећеном емпиријском истраживању прототипичности глагола кретања у енглеском и српском језику, детаљно су представљени корпус и прецизна, савремена методологија истраживања, која добијеним резултатима обезбеђује високу меру поузданости. Треће поглавље пружа опис значења по двадесет одабраних глагола у енглеском и српском језику, пре свега у оквиру когнитивносемантичких теорија, а на основу њихових значења датих у релевантним речницима, уз схематски приказ кретања обележеног датим глаголом.

Четврто поглавље анализира процес превођења глагола кретања са енглеског на српски ван контекста, с циљем да се утврди да ли се положај глагола на листи прототипичности може довести у везу с избором преводних решења. Детаљно су описани корпус и методологија овога дела истраживања. Аутор емпиријски доказује почетну претпоставку да глаголи ближи центру прототипичног кретања у енглеском језику имају јаче преводне везе са одговарајућим глаголима у српском језику. Природни наставак овог сегмента истраживања је следеће, пето поглавље, у којем се прати превођење глагола кретања са енглеског на српски у контексту. На паралелном књижевном корпусу, уз праћење избора преводних еквивалената и кореспондената, испитана је унутрашња семантичка структура одабраних глагола.

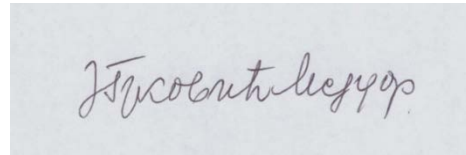
Шесто поглавље бави се анализом феномена фиктивног кретања на корпусу српског језика. Представљају се типови фиктивног кретања: еманација, путање обрасца, кретање у односу на окружење, путање појављивања, путање приступа и путање простирања. У седмом, завршном поглављу сумирају се резултати истраживања и дају релевантни закључци, уз давање смерница за будућа истраживања у овој области.

Књига Душана Стаменковића *Језик и кретање: когнитивносемантички огледи* утемељена је и у теоријском и у методолошком погледу, при чему аутор успешно комуницира са релевантном литературом. У њој представљено истраживање и на њему засновани закључци представљају вредан теоријски допринос познавању начина

концептуализације и категоризације глагола људског кретања у енглеском и српском језику из перспективе когнитивносемантичких теорија. Поред тога, ова студија има и практичну вредност будући да анализира преводна решења за енглеске глаголе људског кретања у дословној и метафоричкој употреби при превођењу на српски језик.

На основу реченог, књигу Душана Стаменковића *Језик и кретање: когнитивносемантички огледи* свесрдно препоручујем за објављивање.

С поштовањем,

A rectangular box containing a handwritten signature in dark ink. The signature is written in a cursive style and appears to read 'Јасмина Грковић-Мејдор'.

проф. др Јасмина Грковић-Мејдор
Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

Нови Сад,
30. април 2016.